

Ehdotus A 1977/UHN
Tekijä Keskiryhmä
Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Jäsenehdotus fossiilisiin luonnonvaroihin liittyvästä läpinäkyvyydestä

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että tehdään yhteistyötä kansainvälisissä aloitteissa fossiilisiin luonnonvaroihin ja niiden hyödyntämiseen liittyvän läpinäkyvyyden lisäämiseksi Pohjoismaissa.

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että edistetään toimia kansainvälisissä toimintaympäristöissä tiedon lisäämiseksi fossiilisten polttoaineiden saatavuudesta ja hyödyntämisestä.

Taustaa

Siitä huolimatta, että toimia akuutin ilmastokriisin kohtaamiseksi on lisätty, työ fossiilisten polttoaineiden käytön rajoittamiseksi etenee aivan liian hitaasti kaikilla politiikan eri tasoilla. Kun tavoitteena on vauhdittaa siirtymää fossiilisista polttoaineista uusiutuviin energialähteisiin, on ratkaisevaa, että päättäjillä on käytettävissään yksityiskohtaista tietoa sekä fossiilisten polttoaineiden saatavuudesta että niiden hyödyntämisestä ja suunnitellusta hyödyntämisestä Pohjoismaissa ja kansainvälisesti. Saatavilla oleviin fossiilisiin luonnonvaroihin liittyvä avoimuus ja läpinäkyvyys eivät kuitenkaan ole mikään itsestäänselvyys.

Käynnissä on useita kansainvälisiä toimia ongelmien nostamiseksi esiin. YK:n ympäristöohjelma UNEP julkaisee tasaisin väliajoin raportin Production Gap Report, jossa kuvataan, missä laajuudessa maailman hallitukset ovat suunnitelleet fossiilisten polttoaineiden hyödyntämistä suhteessa Pariisin sopimuksen 1,5 asteen tavoitteeseen. UNEP tekee myös yhteistyötä uuden kansainvälisen the Global Registry of Fossil Fuels -aloitteen kanssa. Sen rekisteristä käyvät ilmi maakohtaiset fossiilivarannot ennen kaikkea arvioidun saatavuuden ja mahdollisten tuotantovolymien kannalta.

Koska avoimuus ja läpinäkyvyys ovat jo pitkään olleet pohjoismaisia ydinarvoja, Pohjoismaiden kannalta olisi luontevaa soveltaa näitä enemmän myös ilmastotyöhön. Työtä voidaan hyvin tehdä kahdella rintamalla. Ensinnäkin Pohjoismaissa voitaisiin lisätä läpinäkyvyyttä kansallisten fossiilisten luonnonvarojen ja niiden (tulevan) käytön osalta. Tässä yhteydessä on myös tärkeää edistää pohjoismaisten tutkimuslaitosten ja kansainvälisten organisaatioiden välistä yhteistyötä pohjoismaisten fossiilisten luonnonvarojen ilmasto- ja ympäristövaikutusten arviointia koskevien menetelmien kehittämiseksi.

Toiseksi Pohjoismaat voisivat osallistua aktiivisemmin kansainvälisiin aloitteisiin ja sopimuksiin, joiden tavoitteena on yhdenmukaistaa fossiilisia luonnonvaroja ja niiden (suunniteltua) hyödyntämistä koskevaa raportointia ja lisätä läpinäkyvyyttä kansainvälisellä tasolla. Pohjoismaat voivat olla paljon aktiivisempia globaalien normien ja suuntaviivojen muodostamisessa, jotta esimerkiksi vältytään siltä, etteivät maat aliarvioi vahingollisia ilmastovaikutuksia raportoinneissaan.

Aikana, jolloin ilmastomuutos edellyttää nopeita ja päättäväisiä toimia, fossiilisia polttoaineita koskevan läpinäkyvyyden lisääminen on erityisen tärkeää, jotta päätökset voidaan tehdä vankan tietämyksen pohjalta. Ymmärryksen lisääminen edessämme olevista haasteista on ratkaisevaa siirtymän kiihdyttämiseksi kohti kestäväää ja ilmastoälykästä tulevaisuutta.

Oslossa 30. lokakuuta 2023

Simon Holmström (HI)
Catarina Deremar (C)
Hanna Katrín Friðriksson (Vr)
Heidi Greni (Sp)
Jouni Ovaska (kesk.)
Anna Falkenberg (SP)
Kathrine Kleveland (Sp)
Jeppe Søre (M)
Ola Elvestuen (V)
Krista Mikkonen (vihr.)

Rebecka Le Moine (MP)
Helena Gellerman (L)
Guðmundur Ingi Kristinsson (Ff)
Kjerstin Wøyer Funderud (Sp)
Johan Dahl (Sb)
Mikko Ollikainen (r.)
Mikael Lindholm (ÅC)
Hans Christian Schmidt (V)
Markku Siponen (kesk.)